

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ЛИСТ

від 30.05.2014 р. N 193/13/123-14

Відповідно до статті 19 Закону України "Про відпустки" право на соціальну додаткову відпустку має, зокрема, одинока мати.

Визначення "одинокі матері" наведено у пункті 9 постанови Пленуму Верховного Суду України "Про практику розгляду судами трудових спорів" від 06.11.92 р. N 9 та пункті 5 частини тринадцятої статті 10 Закону України "Про відпустки".

Так, згідно з постановою Пленуму Верховного Суду України одинокою матір'ю слід вважати жінку, яка не перебуває у шлюбі і у свідоцтві про народження дитини якої відсутній запис про батька дитини або запис про батька зроблено у встановленому порядку за вказівкою матері; вдову; іншу жінку, яка виховує і утримує дитину сама.

Оскільки пункт 5 частини тринадцятої статті 10 Закону України "Про відпустки" визначає одиноку матір як таку, яка виховує дитину без батька, факт утримання (аліменти) для надання відпустки значення не має.

Отже, право на додаткову відпустку мають такі одинокі матері: жінка, яка не перебуває у шлюбі і у свідоцтві про народження дитини якої відсутній запис про батька дитини або запис про батька зроблено у встановленому порядку за вказівкою матері; вдова; жінка, яка виховує дитину без батька (в тому числі і розлучена жінка, яка сама виховує дитину).

Якщо жінка дійсно є одинокою матір'ю, то вона надає довідку з органів реєстрації актів

громадянського стану. Проблема виникає з наданням такої відпустки розлученій жінці, оскільки батько у дитини є і в багатьох випадках спілкується з нею і бере участь у її вихованні.

Більше того, стаття 157 Сімейного кодексу України визначає, що питання виховання дитини вирішується батьками спільно. Той із батьків, хто проживає окремо від дитини, зобов'язаний брати участь у її вихованні і має право на особисте спілкування з нею.

Статтею 158 Сімейного кодексу передбачено, що за заявою матері, батька дитини орган опіки та піклування визначає способи участі у вихованні дитини та спілкуванні з нею того з батьків, хто проживає окремо від неї.

У разі ухилення батька від виконання своїх обов'язків по вихованню дитини мати має право звернутися до суду з позовом про позбавлення його батьківських прав.

Чинне законодавство не містить конкретного переліку документів, які слід пред'явити розлученій жінці, яка виховує дитину без батька, для отримання додаткової соціальної відпустки.

Відтак для підтвердження права на зазначену відпустку в цьому випадку роботодавцю має бути пред'явлений будь-який офіційно складений, оформлений та засвідчений в установленому порядку документ, у якому з достатньою достовірністю підтверджується відсутність участі батька у вихованні дитини.

Зокрема, одним з таких документів, наприклад, може бути: рішення суду про позбавлення відповідача батьківських прав; ухвала суду або постанова слідчого про розшук відповідача у справі за позовом про стягнення аліментів; акт, складений соціально-побутовою комісією, створеною первинною профспілковою організацією чи будь-якою іншою комісією, утвореною на підприємстві, в установі, організації, або акт дослідження комітетом самоорганізації населення, в якому зі слів сусідів (за наявності їх підписів у акті) підтверджується факт відсутності участі батька у вихованні дитини; довідка зі школи (садоочки) про те, що батько не бере участі у вихованні дитини (не спілкується з вчителями, не забирає дитину додому, не бере участі в батьківських зборах) тощо.

Тобто для отримання соціальної додаткової відпустки розлучена жінка, крім заяви про надання цієї відпустки, копій свідоцтва про народження дитини та розірвання шлюбу, має надати роботодавцю один із вищезазначених або будь-який інший документ, що підтверджує відсутність участі батька у вихованні дитини.

Разом з тим слід зазначити, що оскільки соціальна додаткова відпустка, передбачена статтею 19 Закону України "Про відпустки", надається один раз протягом календарного року і за цей час може змінитися статус одинокої матері, роботодавець має право вимагати поновлення зазначених документів один раз на рік.

З огляду на вищезазначене та на підставі зазначеної у зверненні довідки з садочку від 27.05.2014 р. N 16 про відсутність участі батька у вихованні дитини може бути надана соціальна додаткова відпустка за підставою "одинокка мати" за 2013 та 2014 роки тривалістю по 10 календарних днів за кожен рік .

Директор Департаменту

О. Товстенко